

Sygn. akt IV U 207/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2016r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Grądzik

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2016r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 29 grudnia 2015r. znak: (...)

o zwrot nienależnie opłaconych składek

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 207/16

UZASADNIENIE

Ubezpieczony M. M. wniósł odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 29 grudnia 2015r. znak (...) -RKS-5, którą odmówiono mu zwrotu opłaconych składek. Skarżący wywodził, że pomimo zarejestrowania działalności gospodarczej, w rzeczywistości jej nie prowadził, wobec tego składki zapłacone za sporne okresy były nienależne.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany domagał się jego oddalenia. Wskazano na decyzję z dnia 1 grudnia 2010r., którą ustalono objęcie skarżącego ubezpieczeniem społecznym w spornych okresach, wskutek której wnioskodawca złożył w dniu 14 stycznia 2011r. dokumenty rozliczeniowe i następnie dokonywał sukcesywnych dobrowolnych wpłat na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy. Nie regulował wprawdzie składek na ubezpieczenie zdrowotne, jednak legitymował się w tej kwestii decyzją Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 22 marca 2011r., w której orzeczono, że nie jest objęty obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym od dnia 8 lutego 2000r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 1 grudnia 2010r. znak (...) -400- (...) skarżący został objęty ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym i wypadkowym za okresy prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 25 kwietnia 2001r. do dnia 27 września 2001r., od dnia 1 lipca 2005r. do dnia 31 maja 2006r., od dnia 21 lipca 2006r. do dnia 21 stycznia 2007r. oraz od dnia 13 września 2007r. do dnia 14 marca 2010r. Decyzja ta stała się prawomocna dnia 3 stycznia 2011r. Dnia 12 stycznia 2011r. skarżący dokonał zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowego, wypadkowego oraz obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Następnie dnia 14 stycznia 2011r. złożył deklaracje rozliczeniowe z naliczeniem składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za wszystkie okresy wskazane w decyzji z dnia 1 grudnia 2010r. Należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy zostały uregulowane.

W dniu 15 lutego 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w D. wystąpił do Dyrektora (...) (...) Narodowego Funduszu Zdrowia o ustalenie obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego. Dnia 22 marca 2011r. została wydana decyzja NFZ znak (...) -49-11/JG, w której orzeczono, iż skarżący nie jest objęty obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od dnia 8 lutego 2000r. do nadal.

Dnia 25 listopada 2015r. pozwany sporządził korekty dokumentów rozliczeniowych ZUS DRA zgodnie z decyzją wydaną przez Narodowy Fundusz Zdrowia z zachowaniem indywidualnego schematu podlegania, tj.: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych oraz Fundusz Pracy, natomiast bez naliczania składek na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego.

Przy uwzględnieniu skorygowanych dokumentów rozliczeniowych oraz wpłat dokonanych przez płatnika, na jego koncie nie występuje nadpłata ani niedopłaty z tytułu składek.

Ubezpieczony złożył w dniu 30 listopada wniosek o zwrot za wskazane okresy składek innych niż z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego. Zaskarżoną decyzją pozwany odmówił zwrotu składek.

(bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

Podnoszony w niniejszym postępowaniu jedyny zarzut skarżącego, a dotyczący niepodlegania nie tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu, ale i ubezpieczeniom społecznym w spornych okresach, nie mógł wpłynąć na rozstrzygnięcie co do zaskarżonej decyzji, gdyż powinien on być podnoszony w postępowaniu zmierzającym do wzruszenia prawomocnej decyzji z dnia 1 grudnia 2010r. Z decyzji tej wynika objęcie skarżącego obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi, co bezspornie łączy się z koniecznością odprowadzania stosownych składek. Decyzja z dnia 1 grudnia 2010r. nie została skutecznie zaskarżona, a więc wiązała zarówno pozwanego w postępowaniu administracyjnym przy rozpoznaniu wniosku o zwrot składek, jak i Sąd przy rozpoznaniu odwołania. W odniesieniu do pozwanego w postępowaniu administracyjnym wynika to z art. 110 kpa i art. 16 ust. 1 kpa, które stanowią, że „Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.” oraz że „Decyzje, od których nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, są ostateczne. Uchylenie lub zmiana takich decyzji, stwierdzenie ich nieważności oraz wznowienie postępowania może nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w kodeksie lub ustawach szczególnych.” Oznacza to, że decyzja, która została doręczona stronie, nie może być zmieniona ani uchylona przez organ, który ją wydał, inaczej niż w postępowaniu administracyjnym przewidzianym w kodeksie i z udziałem stron tego postępowania. Odnośnie Sądu w niniejszym postępowaniu związane decyzją administracyjną z dnia 1 grudnia 2010r. wynika z zasady trójpodziału władz, wskazanej w art. 10 Konstytucji RP w związku z art. 2§3 kpc (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 stycznia 2008r. w sprawie III CSK 196/07).

Należy zaznaczyć, że w odniesieniu do decyzji z dnia 1 grudnia 2010r. o objęciu skarżącego ubezpieczeniami społecznymi, nie toczyło się postępowanie o jej zmianę w trybie art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 121 ze zmianami; dalej: ustawa systemowa). Wypada dodać, że uprawnienie pozwanego do wydania decyzji ustalającej stan zadłużenia lub nadpłaty na koncie płatnika wynika wprost z art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemowej, który stanowi, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw, w tym dotyczących ustalania wymiaru składek i ich poboru. Skoro ani kwestionowanie, ani tym bardziej wykazywanie w niniejszym postępowaniu okresu prowadzenia przez skarżącego pozarolniczej działalności gospodarczej nie było dopuszczalne (byłoby to możliwe w odrębnym postępowaniu, prowadzonym w oparciu o wspomniany wyżej art. 83a ust. 1 ustawy systemowej, a zainicjowanym np. przez skarżącego), a wnioskodawca nie wskazywał na inne podstawy ustalenia nadpłaty z tytułu składek na poszczególne ubezpieczenia, na podstawie art. 477¹⁴§1 kpc oddalono odwołanie od zaskarżonej decyzji, gdyż odpowiada ona prawu.

Należy zaznaczyć, że o ile ubezpieczony doprowadzi na podstawie art. 83a ust. 1 ustawy systemowej do wzruszenia prawomocnej decyzji z dnia 1 grudnia 2010r. w korzystnym dla niego kierunku, dopiero wówczas będzie mógł złożyć skuteczny wniosek o zwrot nadpłaconych składek.